

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Trick, trap, treason: conspiracy theories on Turkey's internal and external enemies (2002-2022)

Derin, U.

Citation

Derin, U. (2026, January 29). *Trick, trap, treason: conspiracy theories on Turkey's internal and external enemies (2002-2022)*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4288299>

Version: Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4288299>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Samenvatting¹

Het onderwerp van dit proefschrift zijn politieke samenzweringstheorieën (SZT) in Turkije. Met andere woorden, deze scriptie gaat over het discours met betrekking tot de interne en externe vijanden van Turkije. Hoewel het tijdsbestek waarop ik me heb gericht de eerste twee decennia van de regering Erdoğan zijn, heb ik aangetoond dat SZT over interne en externe vijanden in Turkije een lange voorgeschiedenis hebben.

In de inleiding vertel ik over SZT in het algemeen. Ik introduceer de terminologie, vat de belangrijkste benaderingen samen, geef een literatuuroverzicht en geef een schets van het proefschrift.

In *Hoofdstuk I: Inzicht in samenzweringstheorieën in Turkije: Een gereedschapskist (Understanding Conspiracy Theories in Turkey: A Toolbox)* presenteer ik de items en concepten die nodig zijn om politieke SZT in Turkije te begrijpen. Dit zijn i) het hoofdverhaal (the master narrative); ii) terugkerende thema's van politieke SZT in Turkije; iii) het vocabulaire van SZT in Turkije; en iv) identiteiten die relevant zijn voor de discussie over SZT in Turkije.

Hoofdstuk II: “Net als vroeger:” De rol van de geschiedenis in samenzweringstheorieën tijdens de regering Erdoğan (Just like before: The role of history in conspiracy theories during the Erdoğan administration) gaat over het gebruik van historische referenties in SZT in Turkije. Dit hoofdstuk draagt op een aantal manieren bij aan het proefschrift: Ten eerste laat het zien dat SZT in Turkije zich vrijwel nooit beperken tot het heden; de geschiedenis wordt altijd misbruikt om een verband te leggen tussen de echte en ingebeelde complotten uit het verleden en de echte en ingebeelde complotten uit het heden. Ten tweede laat het zien dat het verleden dat onderdeel is geworden van de SZT géén gewoon verleden is; historische verwijzingen hebben betrekking op perioden waarin het voortbestaan van de staat twijfelachtig was. Ten derde, wat betreft het gebruik van historische referenties in SZT die Erdoğan demoniseerden en die door Erdoğan werden omarmd, waren er zowel overeenkomsten als verschillen.

Hoofdstuk III: Zowel “reactionair” als “separatistisch” (Both reactionary and separatist) gaat over het gebruik van SZT tijdens de vroege regering Erdoğan. In dat hoofdstuk bespreek ik hoe Erdoğan en zijn partij de AKP begin en midden jaren 2000 door verschillende actoren werden afgeschilderd als de interne vijand en verbonden met de externe vijand. De actoren waren Kemalisten, *ulusalci*, conservatieve nationalist en de Islamistische Welvaartspartij (die Erdoğan een paar jaar geleden had verlaten). Ik toon aan dat Erdoğan en de AKP tussen 2002 en 2013, met betrekking tot het EU-toetredingsproces, de kwestie-Cyprus, de betrekkingen tussen Turkije en de VS en het Koerdische initiatief, herhaaldelijk het doelwit waren van de

---

¹ I would like to thank my dear friend Astrid Aernoudts for reading and improving the Dutch summary.

interne vijand en werden gekoppeld aan de externe vijand.

Hoofdstuk IV: De opgejaagde wordt de jager (The hunted becomes the hunter) gaat over de late regering Erdoğan. Dit keer waren het Erdoğan en de zijnen die de oppositie met SZT op de korrel namen, waarbij ze opnieuw werden afgeschilderd als de interne vijand die verbonden was met de externe vijand. Met betrekking tot de Gezi-protesten in 2013, de vier verkiezingen tussen 2014 en 2015, de academische petitie en de verijdelde coup poging in 2016 en de val van de Turkse lira na 2018, namen Erdoğan en zijn kringen voortdurend hun toevlucht tot SZT, waarbij ze de interne oppositie afschilderden als verraders en gestuurd van buitenaf.